ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ବନାମ

ଅର୍ଣ୍ଣବ କୁମାର ଦତ୍ତ

ଜାନୁଆରୀ 24,1996

[ଜି. ଏନ୍. ରାୟ ଏବଂ ବି. ଏଲ୍. ହଂସାରିଆ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଆଇନ ସେବା :

ଓଡ଼ିଶା ସେବା ସଂହିତା

ଆର୍. 71 (a) ଦ୍ୱିତୀୟ ପରନ୍ତୁକ - ପି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ଡି ରେ ଅଙ୍କନକାରୀ - ଅବସର ବୟସ - ନିର୍ଣ୍ଣୟ, 60 ବର୍ଷ ବୟସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେବା ରକ୍ଷଣର ଲାଭ ପାଇବା ପାଇଁ ଅଙ୍କନକାରୀ ଜଣେ ଶ୍ରମିକ ହୋଇପାରିବେ ନାହିଁ- ତାଙ୍କୁ 58 ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ କରିବା ପରେ ଅବସର ନେବାକୁ ପଡିବ ।

ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସେବାରେ ପ୍ରତିବାଦୀ, ଜଣେ ଅଙ୍କନକାରୀକୁ 60 ବର୍ଷ ବୟସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେବାରେ ରଖିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଶାସନିକ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣର ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ, ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନରେ ସୂଚନା ଜାରି କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ସମୟରେ ଅବଲୋକନ କରିଥିଲେ ଯେ *ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଅଦ୍ୱୈତ ଚରଣ ମହାନ୍ତି ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ** ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ମାମଲାର ସମାଧାନ କରାଯିବ ।

ପ୍ରତିବାଦୀ ପାଇଁ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ *ଅଦ୍ୱୈତ ଚରଣ ମହାନ୍ତିଙ୍କ* ମାମଲା* ଆଧାରରେ ଆବେଦନ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ, ଯେହେତୁ ସେହି ମାମଲାରେ ପି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ଡି. ର ସ୍ଥାପତ୍ୟ ଏବଂ ଅଙ୍କନ ଶାଖାରେ ନିଯୁକ୍ତ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ଅବସର ବୟସ ବିଷୟରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ତା 21.5.1974 ରିଖର ପ୍ରସ୍ତାବ ପ୍ରତି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଧ୍ୟାନ ନିଆଯାଇନଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଅଙ୍କନକାରୀ ଯିଏ ସ୍ଥାପତ୍ୟ ଶାଖାର କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବର୍ଗ ମଧ୍ୟରୁ ଅନ୍ୟତମ, 60 ବର୍ଷ ବୟସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେବାରେ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ |

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ :

ପ୍ରତିବାଦୀ 58 ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ କରିବା ପରେ ଅବସର ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ । *ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଅଦ୍ୱୈତ ଚରଣ ମହାନ୍ତି ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ** ରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଓଡ଼ିଶା ସେବା ସଂହିତା ଏସ୍ .71 (a) ର ଦ୍ୱିତୀୟ ପରନ୍ତୁକ ଅନୁଯାୟୀ 60 ବର୍ଷ ବୟସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଣେ ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ସେବାରେ ରଖିବା ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ପରନ୍ତୁକ ସହିତ ସଂଲଗ୍ନ ହୋଇଥିବା ଟିପ୍ପଣୀରେ 'କାରିଗର' ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥକୁ ଯାଞ୍ଚ କରି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ, ଏହି ନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ 'କାରିଗର' କୁ ଚତୁର୍ଥ ଶ୍ରେଣୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ସହ ସମକକ୍ଷ କରିବା ପରି ମନେହୁଏ, ଏବଂ କେବଳ ସେ 60 ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ କରିବା ପରେ ଅବସର ନେବା ଆବଶ୍ୟକ, କିନ୍ତୁ ରାଜପତ୍ରଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ କିମ୍ବା ଅଣ-ରାଜପତ୍ରଭୁକ୍ତ ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ କିମ୍ବା ଦ୍ୱିତୀୟ କିମ୍ବା ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀ ମଧ୍ୟ ନୁହେଁ;

ଏବଂ, ତେଣୁ 60 ବର୍ଷ ବୟସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେବା ଧାରଣର ଲାଭ ପାଇବା ପାଇଁ ଅଙ୍କନକାରୀ ଜଣେ ଶ୍ରମିକ ହେବେ ନାହିଁ । ତା 21.5.1974 ରିଖର ସଂକଳ୍ପକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରାଯାଇନଥିବା ତଥ୍ୟର କୌଣସି ଗୁରୁତ୍ୱ ନାହିଁ ।

**ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଅଦ୍ୱୈତ ଚରଣ ମହାନ୍ତି ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* [1995] ସପ୍ଲିମେଣ୍ଟାରୀ 1 ଏସ୍. ସି. ସି. 470, ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଏବଂ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିଲା ।

ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ଅଧିକରିତା : ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2338/1996

ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଶାସନିକ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ, ଭୁବନେଶ୍ୱରର ଓ.ଏ. ସଂଖ୍ୟା. 2558(ସି)/1994ରେ 25.11.94 ରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଏ. କେ. ପଣ୍ଡା ।

ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ପାଇଁ ପି. ଏନ୍. ମିଶ୍ର ।

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ହଂସାରିଆଙ୍କ ଦ୍ୱାରା, ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

2. ସୂଚନା ଜାରି କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ସମୟରେ, ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ, 27.1.1995 ର ସି.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 1497/93 ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ରାୟର ସୂଚନା ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ମାମଲାର ସମାଧାନ କରାଯିବ, ଯାହା ପରେ 1995 ରେ ସପ୍ଲିମେଣ୍ଟାରୀ (1) ଏସ୍ ସି ସି 470 *ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଅଦ୍ୱୈତ ଚରଣ ମହାନ୍ତି ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* ମାମଲାରେ ବିବୃତ କରାଯାଇଛି ।

3. ଶ୍ରୀ ମିଶ୍ର, ଯିଏକି ପ୍ରତିବାଦୀ ତରଫରୁ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଛନ୍ତି, ତଥାପି ଏହି ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଉପରୋକ୍ତ ରାୟ ଆଧାରରେ ଆବେଦନ ଉପରେ ରାୟ ନିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଯେହେତୁ ଉପରୋକ୍ତ ମାମଲାର ରାୟ ନେବା ସମୟରେ, ପି. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ଡି. ର ସ୍ଥାପତ୍ୟ ଏବଂ ଅଙ୍କନ ଶାଖାରେ ନିଯୁକ୍ତ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ଅବସର ବୟସ ବିଷୟରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ତାରିଖ 21.5.1974 ର ପ୍ରସ୍ତାବ ପ୍ରତି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଧ୍ୟାନ ଆକର୍ଷଣ କରିନଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ଅଙ୍କନକାରୀ ସ୍ଥାପତ୍ୟ ଶାଖାର କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବର୍ଗ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ, ଯାହାଙ୍କୁ 60 ବର୍ଷ ବୟସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେବାରେ ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ |

4. ଏହି ବିଚାରଧୀନ ମାମଲାରେ ଜଣେ 'ଶ୍ରମିକ' ର ଅବସର ବୟସ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାକୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଆହ୍ୱାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯିଏ ଓଡ଼ିଶା ସେବା ସଂହିତାର ନିୟମ 71(a) ର ଦ୍ୱିତୀୟ ପରନ୍ତୁକ ଅନୁଯାୟୀ ସାଧାରଣତଃ 60 ବର୍ଷ ବୟସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚାକିରିରେ ରହିବେ । ଏହି ପରନ୍ତୁକରେ ସଂଲଗ୍ନ ହୋଇଥିବା ଟିପ୍ପଣୀରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ 'ଜଣେ ଶ୍ରମିକ' ର ଅର୍ଥ ହେଉଛି କୌଣସି ସରକାରୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରେ ମାସିକ ଦରମା ହାରରେ ନିଯୁକ୍ତ ଜଣେ ଉଚ୍ଚ କୁଶଳୀ, କୁଶଳୀ କିମ୍ବା ଅର୍ଦ୍ଧକୁଶଳୀ ଏବଂ ଅଣକୁଶଳୀ କାରିଗର । ବିଭିନ୍ନ ଶବ୍ଦକୋଷରେ 'କାରିଗର' ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ପରେ, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 12ରେ ଏହା ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏହି ନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ 'କାରିଗର-ଶ୍ରମିକ' କୁ ଚତୁର୍ଥ ଶ୍ରେଣୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ସହ ସମକକ୍ଷ କରିବା ପରି ଜଣାପଡେ , ଏବଂ କେବଳ ତାଙ୍କୁ 60 ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ ହେବା ପରେ ଅବସର

ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ, କିନ୍ତୁ ରାଜପତ୍ରଭୁକ୍ତ କିମ୍ବା ଅଣ- ରାଜପତ୍ରଭୁକ୍ତ ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ କିମ୍ବା ଏପରିକି ଦ୍ୱିତୀୟ କିମ୍ବା ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ନୁହେଁ, ଯାହାର ପରିଣାମ ହେବ ଯେ ଯଦି ସମସ୍ତ କାରିଗରଙ୍କୁ 60 ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେବା ବଜାୟ ରଖିବାର ସୁବିଧା ଦିଆଯାଏ , ତେବେ ଜଣେ ନଗର ଯୋଜନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ କିମ୍ବା ମୁଖ୍ୟ ସ୍ଥପତିଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଜଣେ କାରିଗର ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ । ତେଣୁ ଏହା ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ 60 ବର୍ଷ ବୟସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେବା ବଜାୟ ରଖିବାର ଲାଭ ପାଇବା ପାଇଁ ଜଣେ ଅଙ୍କନକାରୀ ଶ୍ରମିକ ହୋଇପାରିବେ ନାହିଁ ।

5. ଶ୍ରୀ ମିଶ୍ର ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଉପରୋକ୍ତ ସରକାରୀ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଅଙ୍କନକାରୀ 60 ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେବା ବଜାୟ ରଖିବାର ଲାଭ ପାଇବେ, ଉପରୋକ୍ତ ରାୟ ଆଧାରରେ ଆବେଦନର ବିଚାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, କାରଣ ଯଦି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଧ୍ୟାନ ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବ ପ୍ରତି ଆକର୍ଷିତ ହୋଇଥାଆନ୍ତା , ତେବେ ସମ୍ଭବତଃ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଭିନ୍ନ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ଗ୍ରହଣ କରିଥାନ୍ତେ । ଆମେ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ସହ ସହମତ ନୁହଁ କାରଣ ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବର ଅନୁଧ୍ୟାନରୁ ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ଏହାର ଉତ୍ପତ୍ତି ନିୟମ 71 (a) ର ପରନ୍ତୁକରେ ଥିବା ଟିପ୍ପଣୀ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ସଂଜ୍ଞା ସହିତ ଓଡିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟଳୟର ଓଜେସି ସଂଖ୍ୟା 632/69 ରେ ହୋଇଥିବା ନିର୍ଣ୍ଣୟରୁ ହୋଇଛି । ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଟିପ୍ପଣୀର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କଣ ତାହା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି । ଓ ଜେ ସି ରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଇନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସଠିକ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଆମ ମତରେ, ତେଣୁ, *ଅଦ୍ୱୈତ ଚରଣ ମହାନ୍ତିଙ୍କ* ମାମଲାରେ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଧ୍ୟାନ ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବ ପ୍ରତି ଆକର୍ଷିତ କରାଯାଇନଥିବା କଥାର କୌଣସି ଗୁରୁତ୍ୱ ନାହିଁ ।

6. ତେଣୁ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେବାକୁ ହେବ, ଯାହା ଆମେ ଏତଦ୍ବାରା କରୁଛୁ, ଯେହେତୁ ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିବାଦୀ, ଯିଏ ଜଣେ ଅଙ୍କନକାରୀ, ତାଙ୍କୁ 60 ବର୍ଷ ବୟସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେବାରେ ରଖିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି । ପ୍ରକୃତରେ ତାଙ୍କୁ 58 ବର୍ଷ ବୟସ ପୂରଣ ହେବା ପରେ ଅବସର ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତେଣୁ, ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟକୁ ବାତିଲ କରି ଦିଆଯାଇଛି ।

7. ପକ୍ଷମାନେ ନିଜ ଖର୍ଚ୍ଚ ନିଜେ ବହନ କରିବେ।

ଆର୍. ପି. ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

<u>ଅସ୍ୱୀକରଣ</u>

" ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦକ

ସୌମ୍ୟରଂଜନ ବେହେରା,

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ।